

УДК 657.471.62:631.162:631.11

О. Ю. Гаврик,
к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0001— 9816-0253

DOI: 10.32702/2306-6792.2022.15—16.40

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МСФЗ (IAS) 41 "СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО" В ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

O. Gavryk,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting
and Taxation, Bila Tserkva National Agrarian University

FEATURES OF APPLICATION OF IFRS (IAS) 41 "AGRICULTURE" IN THE PRACTICE OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

В статті розглядаються особливості застосування МСФЗ (IAS) 41 "Сільське господарство" в практичній діяльності сільськогосподарських підприємств.

У вступі до МСФЗ (IAS) 41 наголошується, що в сільськогосподарській діяльності зміна фізичних властивостей тварини або рослини відразу призводить до збільшення або зменшення економічних вигод компанії.

У сучасних умовах виникає об'єктивна необхідність використання у сільськогосподарських організаціях положень МСФЗ 41 "Сільське господарство" та методики оцінки та обліку біологічних активів за справедливою вартістю. Усе це пов'язані з глобалізацією економіки та входженням України у СОТ, і навіть формуванням великих агрофірм у результаті інтеграції діяльності сільськогосподарських організацій та його перетворень на нові організаційно-правові форми; підвищенням привабливості сільськогосподарських організацій інвесторів, кредиторів, кредитних установ, взаємозалежних організацій та інших.

Оцінка біологічних активів за справедливою вартістю та відображення результатів біотрансформації біоресурсів у бухгалтерському обліку та звітності дозволяють об'єктивно оцінювати фінансовий стан організації, її платоспроможність, забезпеченість виробничим потенціалом та результати сільськогосподарської діяльності (доходи, витрати, прибуток, збиток) за кожний звітний період. Таким чином, необхідність запровадження категорії "справедлива вартість" у вітчизняному аграрному обліку та бухгалтерській (фінансовій) звітності викликана вимогами, що пред'являються до бухгалтерської звітності організацій з боку як внутрішніх користувачів інформації для управління власністю, так і зовнішніх — для прийняття правильних економічних рішень. Окрім біологічних активів оцінка та облік за справедливою вартістю потрібні (відповідно до МСФЗ "Сільське господарство") сільськогосподарської продукції як результат сільськогосподарської діяльності (біотрансформації біологічних активів) сільськогосподарських організацій.

Біологічні активи, біотрансформація яких не керується компанією або які не використовуються для цілей, передбачених сільськогосподарською діяльністю (наприклад, циркові тварини), до сфери дії МСФЗ (IAS) 41 не належать. Тут слід спеціально відзначити, що МСФЗ (IAS) 41 не застосовується для обліку землі сільськогосподарського призначення (у цьому випадку слід керуватися МСФЗ (IAS) 16 "Основні засоби" та МСФЗ (IAS) 40 "Інвестиційна нерухомість").

Відповідно до МСФЗ (IAS) 16 землю необхідно відображати або за собівартістю за вирахуванням накопичених збитків від знецінення, або за переоціненою вартістю. Відповідно до МСФЗ (IAS) 40 землю, що враховується як інвестиційна нерухомість, слід відображати або за справедливою вартістю, або за собівартістю за вирахуванням накопичених збитків від знецінення.

Біологічні активи, нерозривно пов'язані із землею (наприклад, дерева у лісовому господарстві), відбиваються окремо від землі за справедливою вартістю з відрахуванням передбачуваних збутових витрат.

Також положення МСФЗ (IAS) 41 не застосовуються для обліку нематеріальних активів сільськогосподарського призначення (для обліку нематеріальних активів застосовується МСФЗ (IAS) 38 "Нематеріальні активи").

The article considers the peculiarities of the application of IFRS (IAS) 41 "Agriculture" in the practice of agricultural enterprises.

The introduction to IAS 41 states that in agricultural activities, a change in the physical characteristics of an animal or plant immediately leads to an increase or decrease in the company's economic benefits.

Under the modern conditions, there is an objective need to use in agricultural organizations the provisions of IFRS 41 "Agriculture" and methods of valuation and accounting of biological assets at fair value. All this is related to the globalization of the economy and Ukraine's accession to the WTO, as well as the formation of large agricultural firms as a result of the integration of agricultural organizations and its transformation into new organizational and legal forms; increasing the attractiveness of agricultural organizations of investors, creditors, credit institutions, interdependent organizations and others.

Valuation of biological assets at fair value and reflection of the results of biotransformation of biological resources in accounting and reporting allow to objectively assess the financial condition of the organization, its solvency, production capacity and results of agricultural activities (income, expenses, profit, loss) for each reporting period. Thus, the need to introduce the category of "fair value" in domestic agricultural accounting and accounting (financial) reporting is due to the requirements for accounting of organizations by both internal users of information for property management and external — to make the right economic decisions. In addition to biological assets, fair value measurement and accounting are required (in accordance with IFRS Agriculture) for agricultural products as a result of agricultural activities (biotransformation of biological assets) of agricultural organizations.

Biological assets whose biotransformation is not managed by the company or which are not used for agricultural purposes (eg circus animals) do not fall within the scope of IAS 41 It should be noted that IAS 41 does not apply to accounting agricultural land (in this case, IAS 16 Property, Plant and Equipment and IAS 40 Investment Property).

In accordance with IAS 16, land is required to be stated either at cost less accumulated impairment losses or at revalued amount. In accordance with IAS 40, land accounted for as investment property should be carried either at fair value or at cost less accumulated impairment losses.

Biological assets that are inextricably linked to land (for example, trees in forestry) are reflected separately from land at fair value less estimated costs to sell.

Also, the provisions of IAS 41 do not apply to the accounting for intangible assets for agricultural purposes (IAS 38 "Intangible Assets" applies to the accounting for intangible assets).

Ключові слова: міжнародні стандарти фінансової звітності, облік, сільськогосподарське підприємство, біотрансформація, біологічні активи.

Key words: international financial reporting standards, accounting, agricultural enterprise, biotransformation, biological assets.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах розвитку аграрного сектору України підвищується роль системи управління діяльністю сільськогосподарських товаровиробників, націленої оптимальне використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Удосконалення форм та методів управління має першорядне значення для зростання ефективності агробізнесу, підвищення його прибутковості та рентабельності.

Прийняття обґрунтованих управлінських рішень менеджерами різних рівнів складає основі аналізу великого обсягу внутрішньої та зовнішньої інформації, джерелом якої виступає бухгалтерський облік. Саме він є одним із найважливіших інструментів управління, що містить найбільш синтезовані та узагальнені

дані, основою об'єктивної оцінки діяльності економічного суб'єкта, базою поточного та перспективного планування.

В цілому, бухгалтерський облік виконує функції особливої інформаційно-технічної системи, що забезпечує безперервність та стійкість роботи організації, передбачуваність її фінансового результату.

Адаптація вітчизняного обліку до міжнародних стандартів сприяє його входження до світової системи бухгалтерського обліку та формування інформаційного забезпечення, що відповідає сучасним вимогам управління.

Процеси зближення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності з МСФЗ спрямовані на формування більш якісної

інформації про фінансовий стан та фінансові результати діяльності господарюючих об'єктів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження обліково-інформаційного забезпечення розвитку тваринництва здійснені у працях Ю.С. Бездушної, В.М. Жука, Г.Г. Кірейцева, М.М. Коцупатрого, В.Г. Лінника, І.В. Малишева, О.М. Петрука, Н.Л. Правдюк, О.Г. Сокола, А.К. Сука, Ю.С. Цал-Цалка та ін. Проте, процес інтеграції у світовий економічний простір вимагає процесу трансформації обліку вітчизняних суб'єктів господарювання в сфері агро бізнесу до міжнародних стандартів фінансової звітності.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою проведення дослідження є розробка практичних рекомендації, щодо адаптації до вітчизняних умов використання МСФЗ (IAS) 41 "Сільське господарство" в практичній діяльності сільськогосподарських підприємств.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Особливостями виробництва сільськогосподарської продукції — є володіння та управління життєдіяльністю біологічних активів, тобто біологічно активними об'єктами — тваринами і рослинами, і ведення обліку сільськогосподарської продукції з момент її збирання.

Біологічний актив — це поняття, нині присутнє у вітчизняній обліковій практиці та відображається в П (С)БО 30 "Біологічні активи". У МСФЗ (IAS) 41 визначає біологічні активи як "тварини або рослини", відокремлюючи поняття "біологічний актив" від сільськогосподарської продукції. Сільськогосподарська продукція згідно зі міжнародним стандартом фінансової звітності "Сільське господарство" — це "продукція, зібрана з біологічних активів компанії".

Виходячи з цього поділу, МСФЗ 41 визначає сільськогосподарську діяльність як "управління біотрансформацією біологічних активів з метою реалізації, отримання сільськогосподарської продукції або виробництва додаткових біологічних активів".

З економічної точки зору, біологічні активи, тобто використовувані з метою отримання доходу тварини та рослини, є особливим видом ресурсів суб'єкта господарювання [1].

Специфіка таких характеристик, як потенційна дохідність і забезпечення поточних, довгострокових і потенційних зобов'язань суб'єкта

господарювання, зумовлює спеціальні підходи до їх виміру. Біологічні властивості, зокрема, здатність розмножуватися, формують особливості кваліфікації "управління їх біотрансформацією" з позицій оцінки доходів та витрат фірми.

У вступі до МСФЗ (IAS) 41 наголошується, що в сільськогосподарській діяльності зміна фізичних властивостей тварини або рослини відразу призводить до збільшення або зменшення економічних вигод господарства корпоративного сектору аграрної економіки.

У сучасних умовах виникає об'єктивна необхідність використання у сільськогосподарських підприємствах положень МСФЗ 41 "Сільське господарство" та методики оцінки та обліку біологічних активів за справедливою вартістю. Усе це пов'язані з глобалізацією економіки та входженням України у СОТ, і навіть формуванням господарств корпоративного сектору аграрної економіки аграрної економіки у результаті інтеграції діяльності юридично самостійних сільськогосподарських підприємств та його перетворень на нові організаційно-правові форми; підвищенням привабливості суб'єктів підприємницької діяльності в сфері агробізнесу у інвесторів, кредиторів та інших [2].

Оцінка біологічних активів за справедливою вартістю та відображення результатів біотрансформації біоресурсів у бухгалтерському обліку та звітності дозволяють об'єктивно оцінювати фінансовий стан суб'єкта господарювання, його платоспроможність, забезпеченість виробничим потенціалом та результати сільськогосподарської діяльності (доходи, витрати, прибуток, збиток) за кожний звітний період. Таким чином, необхідність запровадження категорії "справедлива вартість" у вітчизняному обліку сільськогосподарських підприємств та бухгалтерській (фінансовій) звітності викликана вимогами, що пред'являються до бухгалтерської звітності суб'єктів господарювання в сфері агробізнесу з боку як внутрішніх користувачів інформації для управління власністю, так і зовнішніх — для прийняття правильних економічних рішень [3]. Окрім біологічних активів оцінка та облік за справедливою вартістю потрібні (відповідно до МСФЗ "Сільське господарство") сільськогосподарської продукції як результат сільськогосподарської діяльності (біотрансформації біологічних активів) сільськогосподарських організацій.

При цьому положення обліку можуть застосовуватись лише стосовно:

а) біологічних активів, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю;

б) сільськогосподарської продукції на момент її збирання чи одержання від біологічних активів, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю;

в) фінансові ресурси у вигляді державної підтримки.

Для більш глибокого розуміння сутнісно-змістовних аспектів та розробки методології бухгалтерського обліку біологічних активів та сільськогосподарської продукції в оцінці за справедливою вартістю наведемо основні поняття:

а) сільськогосподарська діяльність — здійснюване суб'єктом господарювання управління біотрансформацією біологічних активів та збиранням сільськогосподарської продукції з метою їх продажу, переробки або виробництва додаткових біологічних активів;

сільськогосподарська продукція — продукція, зібрана чи отримана від біологічних активів;

в) біологічні активи — рослини (сільськогосподарські культури, багаторічні насадження) або тварини (види сільськогосподарських тварин);

г) біотрансформація — процеси зростання, продукування та розмноження, внаслідок яких у біологічному активі відбуваються якісні та кількісні зміни;

д) збирання сільськогосподарської продукції — відокремлення продукції від біологічного активу або припинення життєдіяльності біологічного активу;

е) справедлива вартість — сума, на яку може бути обмінений актив, або в якій може бути виконано зобов'язання, внаслідок вчинення угоди на активному ринку між добре обізнаними, незалежними сторонами, які бажають вчинити таку угоду.

Біотрансформація може призводити до таких результатів:

а) змін активів, викликаним зростанням та збільшенням кількості тварин чи рослин, покращенням їх якісних характеристик;

б) виродження активів, зменшення кількості тварин або рослин чи погіршення їх якісних характеристик;

в) розмноженню, утворення додаткових тварин або рослин;

г) виробництво сільськогосподарської продукції. Біологічні активи та сільськогосподарська продукція можуть бути визнані у бухгалтерському обліку суб'єкта господарювання за обов'язкового виконання наступних умов:

а) контролює актив (має право власності на актив) внаслідок минулих подій, що підтверджується відповідними правовстановлюючими документами;

б) існує висока ймовірність отримання майбутніх економічних вигод, пов'язаних із цим активом (у вигляді сільськогосподарської продукції, приплоду, виручки від продажу та інших надходжень);

в) управляє активом та результатами його змін у процесі сільськогосподарської діяльності;

г) справедливу вартість або фактичну собівартість активу можна оцінити з достатньою мірою надійності та достовірності.

д) є впевненість відстеження, вимірювання та відображення кількісних та якісних змін активу.

Кількісна інформація про кожну групу біологічних активів у бухгалтерському обліку для її розкриття у бухгалтерській (фінансовій) звітності сільськогосподарського підприємства вимагає відображення цих активів, а також сільськогосподарської продукції за ідентифікованими їх видами та однорідними групами [4].

Звідси виникає необхідність науково обґрунтованої класифікації біологічних активів та сільськогосподарської продукції в обліку та системі управління суб'єкта господарювання.

Біологічний актив у момент початкового визнання та станом на кожну наступну звітну дату повинен оцінюватися за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж, за винятком випадку, коли справедливу вартість не можна надійно оцінити. Справедлива вартість біологічного активу визначається виходячи з його розташування та стану на даний момент часу.

Справедлива вартість біологічних активів визначається з ринкової ціни активному ринку. Якщо суб'єкт господарювання має доступом до кількох активних ринків, вона застосовує у свої розрахунки ціни, які найбільш прийнятні для неї та обирають самостійно.

Для визначення справедливої вартості біологічних активів рекомендується групувати їх за основними характеристиками, що використовується на вибраному ринку як основу ціноутворення.

Біологічні активи, оцінені в останній момент визнання за справедливої вартості з відрахуванням витрат за продаж, надалі оцінюються лише з справедливої вартості з відрахуванням витрат за продаж до моменту їх вибуття. Різниця між справедливою вартістю біологічного

активу за вирахуванням витрат на продаж на звітну дату та попередньою оцінкою біологічного активу є зміною справедливої вартості, що стосується збільшення (зменшення) доходів сільськогосподарського підприємства з урахуванням обліку відповідного біологічного активу [5].

Спосіб обліку може застосовуватися лише до всієї групи біологічних активів. Визначення справедливої вартості біологічних активів з метою бухгалтерського обліку за правилами МСФЗ 41 необхідно проводити на кожну звітну дату.

Сільськогосподарська продукція як результат біотрансформації біологічних активів визнається у бухгалтерському обліку в момент її збирання та одержання рослин або тварин [6]. Сільськогосподарська продукція, зібрана чи отримана від біологічних активів оцінюється за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж, визначеної на момент збирання врожаю, отримання продукції. Справедлива вартість сільськогосподарської продукції визначається за ринковою ціною активному ринку. Якщо суб'єкт господарювання в сфері агробізнесу має доступом до кількох активних ринків, вона засновує свої розрахунки цінах, найбільш підходящих їх укладання угод.

Сільськогосподарська продукція в бухгалтерському обліку та фінансової звітності поділяється на товарну сільськогосподарську продукцію (зерно, молоко та ін.) та нетоварну, що використовується в подальшому як відповідні виробничі запаси (корми, посадковий матеріал та ін.). У всіх випадках суб'єктах господарювання оцінює сільськогосподарську товарну продукцію в момент її одержання за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. В зв'язку з цим необхідно зазначити, що справедливу вартість сільськогосподарської товарної продукції на момент її отримання (збирання) завжди можна надійно оцінити.

За деякими видами нетоварної сільськогосподарської продукції може не існувати ринок у регіоні, відповідно, можуть бути відсутні і ринкові ціни за ними [7]. У цьому випадку справедливу вартість зазначеної продукції рекомендуємо визначати з урахуванням її господарсько-економічної корисності (органічних добрив — з урахуванням ринкової вартості комбінованих мінеральних добрив, кормів — доходу у тваринництві для кормової одиниці цього виду корму тощо). Справедлива вартість сільськогосподарської продукції за вирахуванням витрат на продаж у бухгалтерському обліку відображається у доходах підприємства,

кореспонденції з синтетичними рахунками з обліку відповідних однорідних груп за призначенням сільськогосподарської продукції. Суб'єкт господарювання повинен забезпечити роздільний облік сільськогосподарської товарної продукції та сільськогосподарської нетоварної продукції в оцінці справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж [8].

З усього вищевикладеного можна припустити два варіанти обліку біологічних активів та сільськогосподарської продукції в оцінці їх за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж:

облік біологічних активів та товарної сільськогосподарської продукції в їх оцінці за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж;

облік біологічних активів, товарної та нетоварної сільськогосподарської продукції в їх оцінці за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж.

Крім розподілу біологічних активів та сільськогосподарської продукції, МСФЗ (IAS) 41 проводить межу між сільськогосподарською продукцією та продукцією, отриманою внаслідок її переробки після збирання.

Стандарт визначає поняття "збирання сільськогосподарської продукції", як відокремлення продукції від біологічного активу або припинення життєдіяльності біологічного активу.

При цьому спеціально зазначається, що Стандарт застосовується для обліку сільськогосподарської продукції, тобто продукції, одержаної від біологічних активів лише на момент її збирання. Потім, після збирання продукції, застосовується МСФЗ (IAS) 2 "Запаси" або інший відповідний Міжнародний стандарт фінансової звітності.

Таким чином, МСФЗ (IAS) 41 не розглядається процес переробки сільськогосподарської продукції після її збирання. Хоча ця переробка може бути логічним і природним продовженням сільськогосподарської діяльності, а між заходами та біотрансформацією, що здійснюються, можна виявити деяку аналогію, така переробка не відповідає визначенню сільськогосподарської діяльності, наведеному в Стандарті.

До сфери дії МСФЗ (IAS) 41 відносяться об'єкти, представлені у двох перших стовпцях, ті ж об'єкти, що виходять в результаті переробки "урожаю", слід враховувати відповідно до вимог МСФЗ (IAS) 2 "Запаси".

Отже, МСФЗ (IAS) 41 розуміє під сільськогосподарською діяльністю управління біотранс-

формацією біологічних активів, і саме відображення в обліку такої діяльності є предметом регулювання даного стандарту.

Не обмежуючись таким загальним визначенням, Стандарт виділяє характеристики сільськогосподарської діяльності як комплексу фактів господарського життя, що враховуються відповідно до положень МСФЗ (IAS) 41 "Сільське господарство".

У Стандарті наголошується, що до сільськогосподарської діяльності належить тваринництво, лісове господарство, збирання врожаю, вирощування садів та насаджень, квітництво та культивування водних біоресурсів (включаючи рибицтво).

Ця діяльність дуже різноманітна, як і об'єкти, що піддаються біотрансформації під час цієї діяльності. Однак їй властиві загальні ознаки, з яких Стандарт виділяє ті з них, що відносяться до процесів зміни біологічних активів:

здатність до біологічної зміни — тварини та рослини піддаються біотрансформації; управління біологічними змінами — управління сприяє біотрансформації шляхом створення сприятливих або стабільних умов, необхідних для здійснення цього процесу (підтримання певного режиму живлення, вологості, температури, освітленості, продуктивності). Управління біотрансформацією відрізняє сільськогосподарську діяльність з інших її видів;

поточна оцінка біологічних змін — в рамках оперативного управління проводяться оцінка та контроль змін якісних показників (генетичних характеристик, щільності, зрілості, вмісту жиру або білка, міцності) або кількісних показників (приплоду, приросту ваги, об'єму), що відбуваються в результаті біотрансформації.

У Стандарті спеціально розкривається термін "біотрансформація", застосування якого не можна визнати поширеним у бухгалтерському середовищі: "Біотрансформація складається з процесів зростання, дегенерації, виробництва продукції та відтворення, внаслідок яких у біологічному активі відбуваються якісні чи кількісні зміни".

Зазначається, що біотрансформація може бути визнана такою, якщо призводить до зміни активів у процесі:

зростання (збільшення поголів'я тварин та числа рослин або покращення їх якісних характеристик);

дегенерації (зменшення кількості тварин та рослин або погіршення їх якісних характеристик);

відтворення (виробництво додаткових тварин або рослин);

виробництва сільськогосподарської продукції.

ВИСНОВКИ

Таким чином, біологічні активи, біотрансформація яких не керується суб'єкт господарювання або які не використовуються для цілей, передбачених сільськогосподарською діяльністю, до сфери дії МСФЗ (IAS) 41 не належать. Як правило, такі об'єкти враховуються відповідно до вимог МСФЗ (IAS) 16 "Основні засоби". Тут слід спеціально відзначити, що МСФЗ (IAS) 41 не застосовується для обліку землі сільськогосподарського призначення (у цьому випадку слід керуватися МСФЗ (IAS) 16 "Основні засоби" та МСФЗ (IAS) 40 "Інвестиційна нерухомість").

Відповідно до МСФЗ (IAS) 16 землю необхідно відображати або за собівартістю за вирахуванням накопичених збитків від знецінення, або за переоціненою вартістю. Відповідно до МСФЗ (IAS) 40 землю сільськогосподарського призначення, що враховується як інвестиційна нерухомість, слід відображати або за справедливою вартістю, або за собівартістю за вирахуванням накопичених збитків від знецінення.

Біологічні активи, нерозривно пов'язані із землею, відбиваються окремо від землі за справедливою вартістю з відрахуванням передбачуваних збутових витрат.

Також положення МСФЗ (IAS) 41 не застосовуються для обліку нематеріальних активів сільськогосподарського призначення (для обліку нематеріальних активів застосовується МСФЗ (IAS) 38 "Нематеріальні активи").

Література:

1. Малецька О. І., Прокопишин О. С., Мирончук З. П. Облікова інформація у системі формування антикризового управління персоналом аграрних підприємств. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2020. Вип. 16 (2). С. 199—210.

2. Свиноус І. В. Удосконалення методичних підходів до оцінки складових виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств в умовах трансформації системи обліку та фінансової звітності. Економіка та управління АПК. 2021. № 1. С. 154—165.

3. Гнатишин Л. Б., Прокопишин О. С., Поверляк Т. І. Валоризація аграрної продукції в системі бухгалтерського обліку фермерських господарств. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 40. С. 438—446.

4. Гнатишин Л., Прокопишин О., Малецька О. Специфіка побудови системи обліку у тваринництві. Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК. 2019. № 26. С. 81—86.

5. Андрушко Р., Мирончук З. Доцільність інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва та оптимізації обліку і контролю. Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК. 2019. № 26. С. 119—123.

6. Брик Г., Ціцька Н. Організаційні аспекти обліку фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємства. Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК. 2017. № 24 (1). С. 59—64.

7. Оляднічук Н. В. Удосконалення системи бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки через оптимізовані інформаційні масиви. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. 2013. № 7. С. 181—186.

8. Рунчева Н. В. Бритвенко А. С. Національні та міжнародні стандарти обліку: імплементація і практики. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2020. № 2. С. 122—129.

References:

1. Malets'ka, O.I. Prokopyshyn, O.S. and Myronchuk, Z.P. (2020), "Account information in the system of formation of anti-crisis management of personnel of agrarian enterprises", Aktual'ni problemy rozvytku ekonomiky rehionu, vol. 16 (2), pp. 199—210.

2. Svytnous, I.V. (2021), "Improvement of methodological approaches to the assessment of the components of the production potential of agricultural enterprises in the conditions of the transformation of the accounting and financial reporting system", Ekonomika ta upravlinnia APK, vol. 1, pp. 154—165.

3. Hnatyshyn, L.B. Prokopyshyn, O.S. and Poverliak, T.I. (2020), "Valorization of agricultural products in the accounting system of farms", Infrastruktura rynku, vol. 40, pp. 438—446.

4. Hnatyshyn, L. Prokopyshyn, O. and Malets'ka, O. (2019), "The specifics of building a accounting system in animal husbandry", Visnyk L'vivs'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu. Serii: Ekonomika APK, vol. 26, pp. 81—86.

5. Andrushko, R. and Myronchuk, Z. (2019), "Expediency of innovative development of agricultural production and optimization of accounting and control", Visnyk L'vivs'koho

natsional'noho ahrarnoho universytetu. Serii: Ekonomika APK, vol. 26, pp. 119—123.

6. Bryk, H. and Tsits'ka, N. (2017), "Organizational aspects of accounting for the financial results of agricultural enterprises", Visnyk L'vivs'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu. Serii: Ekonomika APK, vol. 24 (1), pp. 59—64.

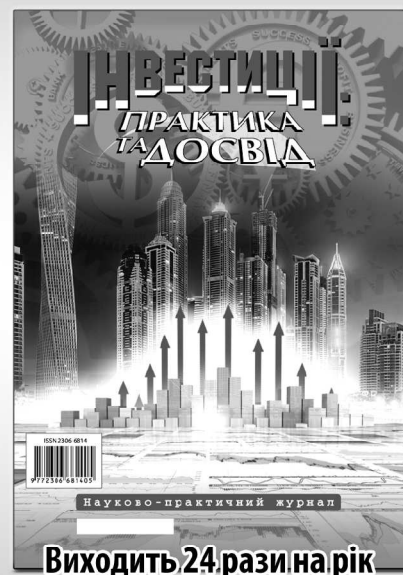
7. Oliadnichuk, N.V. (2013), "Improvement of the accounting system in the agricultural sector of the economy through optimized information arrays", Visnyk KhNAU. Serii: Ekonomichni nauky, vol. 7, pp. 181—186.

8. Runcheva, N.V. and Brytvienko, A.S. (2020), "National and international accounting standards: implementation and practices", Visnyk Berdians'koho universytetu menedzhmentu i biznesu, vol. 2, pp. 122—129.

Стаття надійшла до редакції 28.07.2022 р.

**ІНВЕСТИЦІЇ.
ПРАКТИКА
ТА ДОСВІД**

www.investplan.com.ua

Передплатний індекс: 23892

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
(Наказ Міністерства освіти і науки України
№ 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292